Winterswijk 22 maart 2023

Geachte heer Wassink,

Op 27 febr. j.l. hebben wij u een brief gestuurd met vragen rondom de kleiput. Deze brief was tevens gericht aan de gemeenteraad, zodat ook zij hiervan notie kon nemen. Op 14 maart j.l. ontvingen wij de antwoorden incl. een bijgevoegde memo van het waterschap omtrent blauwalg.
We danken u voor de antwoorden. Deze nopen ons daar toch wel diverse kanttekeningen (in het rood) bij te maken: de antwoorden spreken elkaar in een enkel geval tegen, vaak ontbreken de onderliggende argumenten en soms wordt er om "de hete brij" heen gedraaid. Het valt ons op dat diverse afspraken en toezeggingen zoals die in het verleden zijn gemaakt niet worden nagekomen of dat u daar wel heel gemakkelijk overheen stapt. Het roept voor ons het beeld op van een wethouder die geen oog heeft voor signalen en stoptekens rondom hem, die de trein waarin hij achter het stuur heeft plaatsgenomen zo hard mogelijk wil laten door denderen om zodoende zijn einddoel (afronding van dit toch al lastige "hoofdpijndossier") in een zo kort mogelijk tijdsbestek te halen. Met name de blauwalg in de kleiput, zoals onlangs vastgesteld, zou tot enige bezinning en een pas op de plaats moeten leiden, maar daarvan zien wij helaas niets terug. Sterker nog, er wordt van weggekeken. Dit baart ons grote zorgen.

Onlangs oordeelde dr. ir. Miquel Lurling, een absolute autoriteit op het gebied van blauwalgproblematiek, in de Gelderlander dat de gestorte vervuilde en veel te voedselrijke grond in de kleiput, een tikkende tijdbom is en dat herstel van de waterkwaliteit van de plas enkel mogelijk is door deze er weer uit te halen. Verder gaan op de huidige weg cq. het verspreiden van de grond over de gehele plas, zoals in het gekozen scenario beoogd, zal het allemaal alleen maar erger maken. We sturen u hierbij als bijlage een notitie waarin hij zijn bevindingen nader heeft onderbouwd. We hopen dat u zijn adviezen ter harte neemt en op basis daarvan alsnog bereid bent terug te keren op uw schreden op dit - ons inziens - doodlopende ingeslagen pad.

Met vriendelijke groet,

namens ABK:
namens buurt Molenveld:

bijlage:
– notitie "Blauwalgen in de kleiput, Winterswijk" van dr. ir. Miquel Lurling.

Vragen t.a.v. uitwerking van het gekozen scenario 2:

1. Vraag: De projectleider kleiput geeft in haar laatste mail richting ABK en buurt aan verder te gaan met een inrichtingsplan/uitvoeringsplan op basis van scenario 2. Betreft dit het scenario incl. het plas-dras deel tussen kleiput en WAL-stort?

Antwoord: Nee, het plas-dras gedeelte is volgens onderzoeksbureau AKWA niet nodig. Zie de mail met toelichting van 6 december 2022.

REACTIE: De antwoorden op de vragen 1 en 4 spreken elkaar tegen. Uit het antwoord op vraag 1 maken wij op dat u verder gaat met een uitwerking van scenario 2 zonder plas-dras deel. Uit het antwoord op vraag 4 maken wij het tegenoverstelde op. Wat is het nu? Een scenario 2 met of zonder plas-dras deel?

2. Vraag: Komt de gemeente ook bij de klankbordgroep terug als binnen scenario 2 dit plas-dras deel niet haalbaar is? Wat wordt in dit verband bedoeld met de term 'haalbaar'?

Antwoord: Nee, zie de mail van 6 december 2022.

REACTIE: Met dit antwoord laat u blijken een gemaakte afspraak niet na te komen. De afspraak was dat u bij de klankbordgroep terug zou komen als scenario 2 (met of zonder plas-dras deel) niet haalbaar zou blijken te zijn. Zo staat het ook in de B&W-nota van 29-11-2022 onder de kop "overige risico's" ("Mocht blijken dat de uitgangspunten van scenario 2 niet tot het gewenste einddoel leiden, dan vindt met de partijen die hebben deelgenomen aan de klankbordbijeenkomsten een heroverweging plaats.") en zo staat het ook in een mail die wij op 2 febr. 2023 ontvingen van de projectleider kleiput.

3. Vraag: Met welk doel heeft de gemeente onderzoeksinstituut AKWA nog een variant van scenario 2 zonder plas-dras deel door laten rekenen, dit nadat het eindrapport al door AWKA was opgeleverd?

Antwoord: Dit heeft AKWA op eigen initiatief doorgerekend n.a.v. uw mail van 18 november 2022.

GEEN REACTIE

4. Vraag: Kan de gemeente uitsluiten dat uitvoering van een variant van scenario 2 zonder plas-dras tot de mogelijkheden behoort?

Antwoord: Ja, zie beantwoording van vraag 1 en 2.

REACTIE 4: zie reactie bij vraag 1.

5. Vraag: Kan de gemeente alsnog een inhoudelijk reactie geven op onze mail waarin wij beargumenteerd aangeven dat scenario 2 zonder plas-dras deel onmogelijk tot een plas met een goede duurzame ecologische waterkwaliteit kan leiden? Graag aangeven waarom u het wel niet mee eens bent.

Antwoord: Nee, zie mail van 6 december 2022.

REACTIE: Wij vroegen om een reactie op de mail die wij op 15 dec. 2022 verstuurd hebben. U kunt het antwoord dus niet afdoen met een verwijzing naar een mail die van voor die datum is.

6. Vraag: AKWA heeft met haar extra doorrekening willen aantonen dat het voor een goede duurzame ecologische waterkwaliteit van de kleiput niet uitmaakt of er in scenario 2 wel/niet een plas-dras gedeelte wordt aangelegd. Is de gemeente het met ons eens dat deze conclusie nogal opmerkelijk is en volledig indruist tegen de aanbevelingen/eindconclusies die AKWA zelf heeft gedaan, zowel in haar eindrapport als tijdens het laatste klankbordgroep overleg? Zo ja/nee, kunt u dit beargumenteerd aangeven?

Antwoord: Daar zijn wij het niet mee eens, wij volgen de deskundigheid van onderzoeksbureau AKWA.

REACTIE: Wij vroegen of u het antwoord kon beargumenteren De argumentatie ontbreekt echter. Een gemeente dient ook zijn eigen afwegingen te maken en kan niet bij alles zeggen "wij volgen de deskundigheid van het onderzoeksbureau".

7. Vraag: Wie gaat het inrichtingsplan/uitvoeringsplan tav scenario 2 opstellen? Wordt dit volledig nieuw inrichtingsplan of een aanpassing van het reeds bestaande inrichtingsplan? Kan de gemeente globaal al aangeven wat daarin (aanvullend of in afwijking van het oorspronkelijke plan) wordt vastgelegd? Moet op basis van scenario 2 ook het bodembeheerplan (nota bodembeheer) worden aangepast?

Antwoord: Deze opdracht is aan Royal HaskoningDHV verleend. We gaan er vanuit dat het inrichtingsplan moet worden aangepast. Of het bodembeheerplan moet worden aangepast wordt uitgezocht.

GEEN REACTIE

8. Vraag: Voor de uitvoering van scenario 2 is minimaal 38.000 m3 afdekgrond nodig. In het inrichtingsplan staat (pag. 61) dat er juli 2018 al 20.000 m3 zand met achtergrondwaarde voor de afdeklaag beschikbaar was. Klopt dit? (we vragen dit omdat dit in het laatste klankbordoverleg door de heer Hakstege, beheerder van het gemeentelijk depot, werd ontkend.) Graag zouden we wij de keuringsrapporten van de partijen grond die al beschikbaar zijn willen ontvangen. Verder verzoeken wij de gemeente om deze rapporten ook (zoals eerder toegezegd) via haar website openbaar te maken.

Antwoord: Nee dit klopt niet. Er ligt één partij (1360 m3) klaar, deze staat nog niet op de website omdat deze nog niet is toegepast en dus ook nog niet bij het Waterschap is aangemeld.

REACTIE: De conclusie kan geen andere zijn dan dat er in het inrichtingsplan van de kleiput informatie is opgenomen die klaarblijkelijk onwaar was. We hebben geconstateerd dat het gemeentelijk depot op dit moment (over)vol ligt met partijen grond. Dat hiervan slechts 1360 m3 bestemd is voor toepassing bij de kleiput lijkt ons erg onwaarschijnlijk.
Uw antwoord roept tevens een vervolgvraag op: Voor de afdeklaag in scenario 2 is minimaal 38.000 m3 kuub schone en schrale grond nodig. De gemeente is voornemens nog dit jaar de herinrichting van de kleiput in uitvoering te laten gaan (uitspraak in de raadsvergadering van 16 febr. j.l.). Hoe denkt u in zo'n kort tijdsbestek aan zoveel schone afdekgrond te komen als het inderdaad zo mocht zijn dat er op dit moment nog maar 1360 m3 voor de kleiput klaar ligt?
U zegt dat het keuringsrapport van genoemde partij van 1360 m3 nog niet op de website staat omdat deze nog niet is toegepast en aangemeld bij het waterschap. Ons verzoek is juist om kennis te nemen van de keuringsrapporten VOORDAT de partijen worden toegepast in de kleiput. Alleen dan kunnen eventuele "onvolkomenheden" in het keuringsrapport nog tijdig worden gemeld, voordat "het kwaad al geschied is". Het debacle rondom de partijen grond die op PFAS hadden moeten worden gekeurd had kunnen worden voorkomen als wij tijdig de rapporten hadden mogen inzien. Nu kon de begane overtreding pas worden vastgesteld op het moment dat de grond al in de kleiput was gestort.

9. Vraag: Is er binnen scenario 2 al een definitief besluit genomen over het wel/niet aanleggen van visplekken die mede geschikt zijn voor mindervaliden?

Antwoord: Het college heeft op 16 april 2019 het besluit genomen om de kleiput niet open te stellen voor visactiviteiten. Tijdens de klankbordgroep van 30 september 2022 is opnieuw hierover gesproken,

hierbij bleek dat de klankbordgroep niet enthousiast is over een plek om te vissen, daarom zal een heroverweging niet worden voorgesteld.

GEEN REACTIE

Vragen t.a.v. nadere onderzoeken:

1. Vraag: Tijdens de laatste klankbordoverleg is door de wethouder toegezegd dat er nog nader onderzoek al worden gedaan of zand dan wel klei het meest geschikt is als afdekgrond. Hoe staat het met dit onderzoek? Wordt ook het waterschap hierbij betrokken? Indien hiervan al resultaten bekend zijn, dan zouden wij die graag ontvangen.

Antwoord: Waterschap is betrokken bij de vraag of klei een alternatief is voor de afdekgrond. Het waterschap heeft aangegeven dat dit geen optie is.

REACTIE: Zonder nader onderzoek is er dus kennelijk gekozen voor zand als afdekgrond voor de kleiput. Dat druist in tegen uw toezegging in het laatste klankbordgroepoverleg van 30 sept. 2022 dat hier nog serieus naar gekeken zou worden. We missen ook de argumentatie waarom er voor zand als afdekgrond wordt gekozen.
Met de keuze voor zandgrond neemt de gemeente Winterswijk afscheid van de belofte om het unieke karakter van de kleiput in ecologisch en geologisch opzicht te willen behouden. Tertiare kleiafgravingen komen slechts in Twente en de Achterhoek aan de oppervlakte. Veel putten zijn helaas gebruikt voor het dumpen van huisvuil, vervuilde grond of industrieel afval. Zo zijn ook de naastgelegen WAL- en WALD-stort ontstaan. Slechts weinig afgravingen zijn ongemoeid gelaten. Het in ecologisch opzicht bijzondere watertype behorende bij een kleiafgraving wordt ingeruild voor het zeer algemene watertype van een "ordinaire" zandplas. Dit is wat ons betreft geen natuurwinst, maar natuurverlies!
De belofte om de kleiput ook als industrieel en aardkundig erfgoed te behouden wordt hiermee ook niet nagekomen. Het gebied inrichten met relikwieën van de kleiwinning en de steenfabricage en het plaatsen van historische informatieborden heeft geen enkele zin als de plas niet langer herkenbaar is als een kleiput.

2. Vraag: Als er -zoals het inrichtingsplan zegt- al 20.000 m³ zand voor afdekking van de kleiput in opslag ligt, kan het dan desondanks nog wel zo zijn dat uiteindelijk voor klei als afdekgrond wordt gekozen?

Antwoord: Nee, overigens ligt er 1360 m³.

REACTIE: zie reactie bij vraag 1.

3. Vraag: Tussen gemeente en waterschap is in het verleden afgesproken dat er t.a.v. de afdekgrond nog nader onderzocht gaat worden welke fosfaatnormen (LMW-waarden voor P-totaal en verhouding P/Fe) er gehanteerd moeten gaan worden. Hoe staat het met dit onderzoek? Indien hiervan al resultaten bekend zijn, zouden wij die graag ontvangen.

Antwoord: We houden ons aan de ijzernormen zoals in het inrichtingsplan is opgenomen en we onderzoeken dit niet verder.

REACTIE: Ook hier wordt een eerder gemaakte afspraak niet nagekomen en wordt er zonder nader onderzoek en argumentatie een keuze gemaakt. Op 28 april 2020 hebben gemeente en waterschap de afspraak gemaakt dat de norm voor de P/Fe-ratio zou worden meegenomen in het nog uit te voeren onderzoek naar de ecologische kwaliteit van de waterplas, zie:

https://archief11.archiefweb.eu/archives/archiefweb/20220412095822/https://www.winterswijk.nl/Bibliotheek_website/Inwoners/Documenten/Nieuws/Kleiput/bijlage_2_bij_brief_aan_raad_antwoordbrief_college_aan_WRIJ_280420.pdf

Zodra de uitkomst van dit ecologisch onderzoek bekend was, zouden beide partijen in onderling overleg eventuele vervolgacties bepalen. Het ecologisch onderzoek "second opinion herinrichtingsplan kleiput Winterswijk" van onderzoeksinstituut AKWA is uiteindelijk in november 2020 opgeleverd, maar uit het rapport blijkt nergens dat de P/Fe-ratio onderwerp van onderzoek is geweest. Dit geldt overigens ook voor het vervolgonderzoek van AKWA. Met de gemaakte afspraak is dus niets gedaan. Het onderzoek hiernaar had dus alsnog moeten plaatsvinden.
Afgezien van het feit dat er bij het dumpen van de vervuilde grond in een groot aantal gevallen niet aan de LMW voor fosfaat is voldaan, zijn de vastgestelde LMW voor de specifieke situatie van de kleiput, aldus veel deskundigen, niet streng genoeg. Dit vanwege de geïsoleerde ligging van de plas (de plas staat niet met andere watersystemen in verbinding en slechts zeer beperkt in contact met het grondwater; het water heeft daardoor een lange verblijftijd in de plas) en het van nature hoge sulfaatgehalte. Sulfaat wordt door bacteriën omgezet in sulfide. Sulfide bindt het ijzer sterker dan fosfaat dat kan, waardoor een overschot aan fosfaat tot eutrofiëring (algenbloei) kan leiden. Sulfide is bovendien al in lage concentraties giftig en kan tot problemen leiden (o.a. vissterfte) als er niet voldoende ijzer aanwezig is waaraan het zich binden kan.

4. Vraag: Het waterschap heeft in het laatste klankbordoverleg aangedrongen op nader onderzoek naar de dikte van de afdeklaag. Ook AKWA heeft hier in haar eindrapport op aangedrongen. Hoe staat het met dit onderzoek? Wordt ook het waterschap hierbij betrokken? Indien hiervan al resultaten bekend zijn, dan zouden wij die graag ontvangen.

Antwoord: Dikte van afdeklaag is in ieder geval één meter op de aangebrachte grond. Dit is gebaseerd op het besluit bodemkwaliteit.

REACTIE: In het laatste eindrapport van AKWA doen zij in hoofdstuk 5.2 de aanbeveling om de dikte van de afdeklaag nader te onderzoeken, ongeacht het minimaal vereiste uit de bestaande regelgeving. We maken uit het antwoord op dat u deze aanbeveling naast zich neer legt en dat er geen nader onderzoek zal plaatsvinden. Onduidelijk is voor welke dikte van de afdeklaag er nu gekozen wordt: is dat 1 meter, 2 meter of 3 meter? (Het laatste is in een vroeg stadium al door prof. Jan Roelofs geadviseerd)

5. Vraag: Heeft er al een onderzoek plaatsgevonden naar de praktische haalbaarheid van scenario 2? M.a.w. kan alle 39.496 m3 reeds gestorte opvulgrond zodanig over de plas worden verdeeld dat aan alle gestelde randvoorwaarden uit het bodembeheerplan/inrichtingsplan /specificaties voor scenario 2 wordt voldaan? Zo ja, kunt u ons de onderliggende berekeningen c.q. uitwerkingen daarvan overleggen?

Antwoord: Royal HaskoningDHV is hier momenteel nog mee bezig.

GEEN REACTIE

Vragen n.a.v. blauwalg in de kleiput

1. Vraag: Baart de aanwezigheid van de blauwalg in de plas de gemeente zorgen als het gaat om de haalbaarheid van het inrichtingsplan voor de kleiput, zeker gezien het feit dat deze plas in het verleden (voorafgaand aan de verondieping) nooit eerder met blauwalgproblemen te maken heeft gehad?

Antwoord: Voor al onze plassen is blauwalg een zorgpunt.

REACTIE: De vraag wordt niet beantwoord. De kleiput is niet zo maar een plas, maar een plas waar men door herinrichting ervan natuurwaarden en biodiversiteit wil vergroten. De aanwezigheid van blauwalg in de plas staat deze doelen in de weg.

2. Vraag: N.a.v. vragen in de raad refereerde de wethouder onlangs aan de Hambroekplas in Borculo waarin eveneens blauwalg in het water is vastgesteld. Dit om aan te geven dat blauwalg in de winter een niet geheel ongewoon verschijnsel zou zijn. Bent u het niet met ons eens dat vanwege het feit dat in de Hambroekplas – net als in de kleiput- in het verleden vervuild slib is gestort, de aanwezigheid van de blauwalg als des te zorgwekkender beschouwd moet worden?

Antwoord: Nee, voor elke plas is blauwalg zorgwekkend.

REACTIE: Hier wordt de vraag al evenmin beantwoord. De vraag doelt specifiek op de aanwezigheid van blauwalg in de Hambroekplas in relatie tot verondieping (in het verleden) van diezelfde plas met vervuild slib.

3. Vraag: In september 2021 wat er bij de periodieke waterkwaliteitsmeting een forse overschrijding van de fosfaatnorm geconstateerd. Desondanks is besloten om in 2022 te stoppen met deze periodieke kwaliteitsmeting. Was er niet juist op basis van deze overschrijding aanleiding om de waterkwaliteitsmetingen te intensiveren (vaker meten, op meer plekken in de plas, op verschillende dieptes) i.p.v. stoppen, zeker nu we weten dat er blauwalg in de plas is en fosfaat de voornaamste aanjager is van eutrofiering (overmatige algenbloei) in een plas? Is het stoppen met monitoring in overleg gegaan met het waterschap?

Antwoord: Na deze constatering is er een hermeting in december 2021 gedaan. Bij deze hermeting is geen afwijking gevonden. Ook bij de recente meting van blauwalg door het Waterschap is geen verhoging van fosfaat gevonden (zie de memo van het Waterschap in de bijlage). In overleg met het Waterschap wordt er nu geen monitoring gedaan omdat de afronding van de kleiput eraan komt en we vanwege de oehoe niet het gehele jaar kunnen monitoren. Er wordt gewerkt aan een monitoringsplan, dit wordt ter goedkeuring aan het waterschap voorgelegd.

REACTIE: Het verhoogde fosfaatgehalte zoals gemeten in september 2021 was geen meetfout o.i.d. maar is daadwerkelijk vastgesteld. ABK en buurt hebben hier uitgebreid navraag naar gedaan. Dat uit de hermeting in dec. 2021 geen afwijkende waarde bleek, doet niets af aan het feit dat men de "vinger aan de pols" had moeten houden en dus de monitoring had moeten voortzetten. Dat de "afronding van de kleiput eraan zit te komen" is geen argument om er zonder mededeling mee te stoppen. Het bestaande oehoeprotocol was in de periode vóór 2022 geen belemmering om 2x per jaar (in voor- en

najaar) te monitoren in de plas en kan dus nu niet als gelegenheidsargument worden aangedragen om er mee te stoppen.
Het is ons volstrekt onduidelijk waarom er een nieuw monitoringsplan moet komen. Het bestaande monitoringsplan is uitgebreid vastgelegd in het inrichtingsplan en ziet toe om monitoring tijdens én na herinrichting van de kleiput. In ieder geval zou, zolang er nog geen nieuw monitoringsplan is vastegesteld, het oude regime gevolgd moeten worden.

4. Vraag: Bent u ervan op de hoogte dat het (zonder opgaaf van reden) stoppen met periodieke waterkwaliteitsmetingen gedurende het project indruist tegen bbk-wetgeving, de regels t.a.v. het verondiepen van diepe plassen van het waterschap en datgene wat erover is afgesproken in het bodembeheerplan/inrichtingsplan? Is er daarmee geen sprake van nalatigheid c.q. het niet naleven van de zorgplicht?

Antwoord: Nee, we stoppen niet met monitoren.

REACTIE: Er heeft in 2022 geen periodieke waterkwaliteitsmeting meer plaats gevonden. Men is dus wel degelijk gestopt met het monitoren. Dit druist tegen in tegen wettelijke regelgeving en gemaakte afspraken. Wat ons betreft is er dus wel degelijk sprake van nalatigheid c.q. het niet naleven van de zorgplicht.

5. Vraag: Ziet u zelf een mogelijk verband tussen de geconstateerde blauwalg en de partijen grond die in de kleiput gestort zijn? Dit zeker gezien het feit dat er in het verleden nogal wat partijen grond gestort zijn die niet voldeden aan de LMW-waarden voor fosfaat.

Antwoord: Nee.

REACTIE: Het is buitengewoon opmerkelijk dat de gemeente – zonder enige onderbouwing – geen verband ziet of wil zien tussen de geconstateerde blauwalg en de gestorte – veel te voedselrijke – grond. Dit terwijl het oorzakelijk verband als het ware "voor het oprapen ligt". Onze deskundige, dr. ir. Miquel Lurling, die onafhankelijk onderzoek deed naar de blauwalg in de kleiput brengt de blauwalg wél in direct verband met de gestorte grond. Zie hiervoor het artikel "Deze plas is een tijdbom" in de Gelderlander van 15 maart j.l.: https://www.gelderlander.nl/winterswijk/expert-uit-wageningen-verbluft-over-vervuilde-grond-in-kleiput-deze-plas-is-een-tijdbom~a90e80b6/
Lurling heeft in een notitie zijn bevindingen nader toegelicht. Deze notitie sturen wij als bijlage mee. In deze notitie worden andere mogelijke oorzaken voor de blauwalgbloei (zoals door het waterschap in haar memo aangedragen) weerlegd.

6. Vraag: Ben u er zich ervan bewust dat er sprake is van een overtreding als partijen grond worden toegepast waarbij niet aan deze LMW-waarden wordt voldaan? Art. 52 (lid 1) van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) gaat hierover. Volgens art. 37 Bbk is het verboden om grond of baggerspecie toe te passen die in strijd is met art. 52.

Antwoord: Ja.

REACTIE: Het antwoord op deze vraag betekent dus dat de gemeente Winterswijk zich heel bewust was van een overtreding die werd begaan, maar desondanks partijen grond in de kleiput toepaste die niet voldeden aan de LMW-waarden. Een buitengewoon kwalijke zaak, wat ons betreft.

7. Vraag: In een raadsvergadering in nov. 2022 antwoordde de wethouder n.a.v. een vraag van mevr. Prinsen (CDA) dat de waterkwaliteit van de kleiput ' prima' was. Waarop baseerde de wethouder zich toen? De laatste waterkwaliteitsmeting dateerde immers van september 2021. Hoe kijkt de wethouder tegen deze uitspraak aan, nu er- enkele maanden later- blauwalg in de kleiput is vastgesteld?

Antwoord: De meting van december 2021 toont dit aan.

REACTIE: U baseert zich op een meting uit december 2021 waarbij alleen op fosfaat is gemeten, niet op alle overige parameters. De laatste volledige waterkwaliteitsmeting was van september 2021 (meer dan een jaar geleden) en daarmee gedateerd. Uw uitspraak dat de waterkwaliteit van de plas "prima" zou zijn, kon u niet moeten onderbouwen met een recente waterkwaliteitsmeting. Het antwoord "het is een goede vraag, maar ik kan u dat niet vertellen" was meer op zijn plaats geweest.

Vragen t.a.v. kosten/baten van het project kleiput

1. Vraag: Kunt u ons een tussentijdse stand van zaken geven als het gaat om de kosten/baten van het project herinrichting kleiput tot nu toe? Dus niet alleen het overzicht van de kosten die er tot nu toe zijn gemaakt, maar ook van de baten als gevolg van het storten van diverse partijen grond.

Antwoord: De totale kosten vanaf 2018 tot 2023 zijn €245.483. De totale opbrengsten vanaf 2018 tot 2023 zijn €110.034

REACTIE: Mede gebaseerd op het haalbaarheidsonderzoek van Royal HaskoningDHV (2018) komen ABK & buurt tot de volgende globale kosten-baten berekening:

Baten:

2018	grond spoorzone (25.000 m3 x €20)	€ 500.000
2019	grond gemeente (7.500 m3 x €20)	€ 150.000
	grond derden (7.500 m3 x €6)	€ 45.000
	totaal 40.000 m3	€ 695.000

Kosten:

2018	kosten kleiput	€ 87.919
2019	kosten kleiput	€ 87.919
	vogeltelpost	€ 24.000
2020	onderzoeken:	
t/m	– AKWA	€ 40.000
2022	– diversen	€ 5.000
		€ 244.838

2. Vraag: Klopt het dat de eerste 25.000 m3 gestorte grond (dit betreft met name de grond afkomstig van de spoorzone) als een batenpost van slechts €60.000 in de boeken staat? Dit terwijl de acceptatieprijs voor dergelijke grond mimimaal 20 euro per m3 is en dus tot een batenpost van minimaal €500.000 had moeten leiden? Zo ja, kunt u nader verklaren waarom dit is gebeurd?

Antwoord: Dit is een interne afspraak geweest.

REACTIE: U geeft feitelijk toe dat de grond van de spoorzone slechts voor € 60.000 op de balans is gekomen, dit terwijl de werkelijk opbrengst minimaal € 500.000 was. Er is dus veel meer aan de kleiput verdiend dat echter niet ten bate van de het project (gebiedsontwikkeling) is ingezet. Wat ons betreft zou het verschilbedrag € 440.000 alsnog voor de kleiput moeten worden ingezet, bv. om de

gestorte lichtvervuilde grond, waarvan duidelijk is dat deze ongeschikt is voor herinrichting van de plas, er weer uit te halen.
Bij "eerlijk boekhouden" staat de balans voor zo'n € 450.000 in de plus (zie reactie op vraag 1). Dit is het bedrag wat het project tot nu toe heeft opgeleverd. Zelf als de grond van de spoorzone voor slechts € 60.000 op de balans zou staan is er nog sprake van een positief saldo. Het project heeft de gemeente dus in ieder geval tot nu toe niets gekost. Er kon zelfs een vogeltelpost van betaald worden.

3. Vraag: In het verleden is aangegeven dat het afvoeren van alle gestorte grond een kostenpost van €2.000.000 met zich mee zou brengen? Dit om aan te geven dat het 'er weer uit scheppen van de grond' te duur zou zijn. Hoe is men tot dit bedrag gekomen, hoe betrouwbaar is deze en is voor deze calculatie een onafhankelijk bureau ingeschakeld?

Antwoord: Dit is een interne berekening geweest.

REACTIE: U geeft bij de beantwoording van deze vraag geen inzicht hoe u aan deze € 2.000.000 bent gekomen. Duidelijk is in ieder geval dat er voor het bepalen van dit bedrag geen onafhankelijk bureau is ingeschakeld. De onafhankelijkheid van de gemeente kan betwijfeld worden omdat zij er baat bij had dit bedrag zo hoog mogelijk te laten uitkomen, zodat "het er weer uitscheppen" van de grond geen reële optie zou zijn.

Vragen t.a.v. de betrokkenenparagraaf

1. Vraag: In de B&W-nota 29-11-2022 staat onder de kop 'betrokkenenparagraaf' dat de klankbordgroep waarin ABK en een afvaardiging van de buurt zitten hadden input heeft geleverd voor het rapport van AKWA. Wij zijn echter nooit direct betrokken geweest bij het opstellen van de scenario's die door AKWA zijn doorgerekend. Dit terwijl de klankbordgroep juist met dit doel in het leven was geroepen. ABK en buurt is de inhoud van de scenario's zelfs geweigerd toen daarom gevraagd werd. De gemeente heeft de inhoud van de scenario's pas vrij willen geven toen de buurt daartoe een WOO-verzoek had ingediend. Vindt de gemeente dat zij desondanks aan de betrokkenenparagraaf heeft voldaan?

Antwoord: Ja

REACTIE: Kennelijk is het instellen van een klankbordgroep alleen al genoeg om te voldoen aan de betrokkenenparagraaf. Het feit dat de klankbordgroep niet heeft gewerkt, gedane beloftes niet zijn nagekomen en ABK/buurt juridische middelen (WOO-verzoek) moest inzetten om aan de gewenste informatie te komen, doet daarbij volgens u niet terzake. We vinden dit nogal ontluisterend.
Het betrekken van burgers bij een klankbordgroep wekt verwachtingen. Als gaandeweg afspraken en toezeggingen niet worden nagekomen, er niet wordt gereageerd op inhoudelijke vragen en op cruciale momenten (bij de keuze van de door te rekenen scenario's) betrokkenen overal buiten worden gehouden, dan wordt er aan de betrokkenenparagraaf geen vorm gegeven. Dit terwijl de huidige coalitie in haar akkoord burgerparticipatie nog wel zo hoog in het vaandel had staan.

MEMO WATERSCHAP:

Tenslotte willen wij hierbij kort reageren op de bij de antwoorden toegevoegde memo van het Waterschap Rijn en IJssel, gedateerd op 31 januari 2023. Er vallen ons een aantal zaken op:

– ABK heeft de blauwalg op 24 januari 2023 gemeld aan de voormalige klankbordgroep waarin zowel gemeente, waterschap als AKWA zitting hadden. Het waterschap heeft op 27 januari onderzoek gedaan in de plas. Op 31 januari heeft het waterschap een rapport incl. de analyse-resultaten van de genomen monsters aan de gemeente Winterswijk gestuurd. Op 2 febr. 2023 ontvingen ABK & buurt van de gemeente de volgende mail: "Naar aanleiding van uw melding heeft het Waterschap vorige week vrijdag monsters genomen, daarbij is blauwalg geconstateerd. We zijn nog in afwachting van de verdere uitslagen van de monsters, dit kan enkele weken duren. Zodra wij meer informatie hebben hoort u van ons."
Die mededeling was dus onwaar. De resultaten van de monsters waren op 2 febr. al bekend. Waarom heeft de gemeente ons op dat moment niet de memo toegestuurd, maar pas anderhalve maand later, op 14 maart?
Ook in de raadsvergadering van 16 febr. 2023 heeft u in antwoord op vragen verkondigd dat de uitslagen van de monsters nog op zich lieten wachten. Dit terwijl deze allang beschikbaar waren. Kunt u dat uitleggen?

– Niet gespecificeerd is aan welke zijde van de kleiput het veldonderzoek en de monstername van het waterschap heeft plaatsgevonden. Wij vermoeden dat dit de Driemarkweg-zijde zal zijn geweest, maar het waterschap heeft ook de mogelijkheid om via het gemeentelijk gronddepot de plas te bereiken. Ook is niet nader gespecificeerd waar het veldonderzoek en de monstername exact heeft plaatsgevonden. Aangenomen dat die aan de Driemarkweg-zijde is geweest, was dit nabij de overloop of nabij/voorbij de gele drijvers? En op welke diepte is gemeten en zijn er monsters genomen? Het waterschap gaat voor wat betreft de blauwalg die is vastgesteld uit van een homogene situatie. Wij betwijfelen of dit zo was. Uit eigen monsters genomen aan de zijde van de Driemarkweg bleek dat deze richting gele drijvers en gestorte landtong aanmerkelijk groener waren dan nabij de overloop.

– We willen verder inhoudelijk niet verder ingaan op het onderzoek van het waterschap. De notitie van dr. Lurling spreek wat dat betreft voor zich. Wat ons wel opvalt is dat de heranalyse van het waterschap, die op 3 maart zou hebben plaatsgevonden, nergens wordt onderbouwd. Wat is er toen gemeten en onderzocht en wat waren daar de resultaten van? De conclusie dat de blauwalgbloei weg was klopt niet. Dr. Lurling is zelf op 8 maart 2023 nog bij de plas geweest, heeft daar monsters genomen en op basis daarvan geconcludeerd dat de blauwalg nog steeds aanwezig is in de plas (zie ook het artikel in de Gelderlander van 15 maart).